

משימה 2: פיצוח שאלת מסקנה מנומקת (מתחילים)

משימת תרגול

הזהב הוא חומר רך מאוד. עם זאת זהו אחד היסודות הכבדים ביותר (פי 19.3 מנפח שווה של מים). הזהב מוליך חום וחשמל מצוין. בטמפרטורה רגילה הזהב נשאר מבריק לאורך זמן ואינו משתנה בחשיפה לאוויר למים לחומצות ולבסיסים. זהב הוא מתכת מצוינת לריקוע ולמתיחה – מגרם אחד אפשר למתוח חוט באורך 2 קילומטרים. במהלך הפרדת הזהב נמצא באחת הנפות חומר מבריק, ואחד הפועלים חשב שייתכן שהחומר הוא זהב. במעבדה בדקו את תכונות החומר הבלתי ידוע ונמצא שהחומר מוליך חום וחשמל היטב, מגיב עם מים וחמצן בטמפרטורת החדר וניתן למתיחה ולריקוע. האם החומר הבלתי ידוע הוא זהב? נמקו.

מקור: [משימת מבחן "הבהלה לזהב"](#)

להסקת המסקנה ולהנמקה היעזרו בכלי ל"פיצוח השאלה" ובטבלת השוואה:

א. "פיצוח השאלה":

תשובות	"שאלות פיצוח"
רשמו:	במה עוסקת השאלה?
בחרו: סמנו/ תארו/ ציינו / השלימו/ השוו / נמקו/ הסבירו	מהי מילת ההוראה /שאלה בשאלה?
בחרו: תיאור / השוואה / קשר/ השפעה/ מסקנה / הנמקה / הסבר / המלצה / טיעון	מה סוג התשובה שעליכם להשיב?
הדגישו את המידע בטקסט.	איזה מידע בקטע הטקסט יעזור להשיב לשאלה?
	האם נדרש ידע נוסף כדי להשיב לשאלה?
פרטו וצרפו את טבלת ההשוואה	אלו פעולות יש לבצע כדי להשיב לשאלה?

ב. השוואה בטבלה:

השוואת תכונות החומרים		תבחינים להשוואה: מאפייני מתכת
זהב	החומר הלא מזוהה	

ג. מסקנה מנומקת

מה למדתם?

התבוננו ב"כרטיס ניווט לניסוח שאלת מסקנה" (בנספח) וכתבו מה למדתם על כתיבת תשובת מסקנה עד כה (ניתן להיעזר במחסן המילים למטה).

כאשר רוצים להסיק מסקנה חשוב לארגן קודם את הממצאים ב_____ ולערוך

ביניהם_____.

כאשר מתבוננים בטבלה שהתקבלה, ניתן לזהות האם יש _____ בין הממצאים ומהם הממצאים

החריגים. לפעמים ניתן לזהות _____ ברור בין הממצאים. קשר זה מצביע על הקשר בין

_____.

מחסן מילים: השוואה, טבלה, הגורמים המשתנים, קשר, הבדלים

נספח: כלי תיווך לפיצוח שאלת מסקנה

כרטיס ניווט לניסוח תשובת מסקנה

מילות שאלה והוראה:
מה ניתן להסיק מהממצאים?
נסחו מסקנה מבוססת

התשובה: תוצאות ההשוואה + מסקנה מבוססת

פעולות: מה צריך לעשות?

- ✓ מה צריך להסיק בשאלה זו?
- ✓ מהם הממצאים שיש להשוות כדי להסיק את המסקנה?
- ✓ מהם ההבדלים שניתן לראות בין הממצאים?
- ✓ מהן מנחות השינוי שניתן לראות בממצאים?
- ✓ האם ניתן למצוא קשר בין האורמים המשתנים?
- ✓ ניסוח מסקנה: מה אפשר ללמוד מהממצאים שהתקבלו ואלו כי אלו ממצאים? (יש לבסס אותה בעזרת הממצאים המתאימים)

כלי עזר: טבלת השוואה

תבנית לבניית טבלה להשוואת ממצאים:

ממצאים להשוואה		תבחינים* להשוואה (מה משווים למה?)
_____	_____	

* תבחינים = קריטריונים